

Informatie over:

Adalimumab (Hyrimoz[®]) bij ziekte van Crohn en colitis ulcerosa

Uw behandelend arts heeft met u gesproken over het gebruik van adalimumab (Hyrimoz[®]). In deze folder krijgt u informatie over de werking en het gebruik van dit medicijn en hoe u moet handelen in geval van bijwerkingen. Dit is echter géén vervanging van de bijsluiter. Hebt u na het lezen van deze folder nog vragen, dan kunt u daarmee bij uw behandeld arts of IBD-verpleegkundige terecht.

Algemeen

Tot nu toe is de oorzaak van de ziekte van Crohn en colitis ulcerosa niet bekend. Elke behandeling met medicijnen is gericht op het onderdrukken van ontstekingsreacties. Dit leidt tot vermindering van de klachten en verkleint de kans op complicaties die zich bij deze ziekte kunnen voordoen. De ziekte geneest niet door de behandeling met medicijnen. Na het afbouwen of stoppen met deze medicijnen kunnen de klachten terugkomen.

Werking

Uw behandelend arts schrijft adalimumab voor wanneer andere medicijnen niet of onvoldoende hebben geholpen. Adalimumab is een in het laboratorium vervaardigd eiwit dat tumornecrosefactor (TNF) blokkeert. TNF speelt een belangrijke rol bij ontstekingen zoals bij de darmziekte colitis ulcerosa kunnen voorkomen. Het is een geneesmiddel dat de natuurlijke afweer onderdrukt en zo de ontsteking in de darm afremt. De effecten van adalimumab kunnen al binnen 1-2 weken merkbaar zijn. Er zijn echter ook patiënten bij wie de behandeling pas later effect heeft. Adalimumab kan in combinatie met andere medicijnen worden voorgeschreven.

Voor de start

Informeer uw behandelend arts altijd indien er sprake is van een of meer van onderstaande omstandigheden:

- een infectie op één plaats op uw lichaam (zoals een zweer op uw been);
- een infectie in uw hele lichaam (zoals griep);
- een langdurige of steeds terugkerende infectie;
- een neurologische aandoening (bijvoorbeeld multiple sclerose);
- hartproblemen, zowel nu als in het verleden;
- gebruik van andere medicatie. Neem altijd een lijstje mee naar uw behandeld arts met daarop alle actuele medicijnen (uitdraai apotheek);
- besmetting met de bacterie die tuberculose (tbc) veroorzaakt in het verleden.

Vaccinaties (inentingen)

Vaccinaties zijn minder effectief als u adalimumab gebruikt. Ook als u bent ingeënt voordat u met adalimumab begint, bent u mogelijk minder goed beschermd. Houd hier altijd rekening mee.

Vaccinaties met een vaccin dat bestaat uit verzwakte levende virussen of bacteriën, worden afgeraden bij gebruik van adalimumab.

Informatie over:

Adalimumab (Hyrimoz[®]) bij ziekte van Crohn en colitis ulcerosa

Denk hierbij onder meer aan gele-koortsvaccinatie, tbc-vaccinatie (BCG), vaccinatie tegen bof, mazelen, rode hond (BMR) of tyfusvaccinatie. Als een van deze vaccinaties toch nodig is, raadpleeg dan eerst uw arts of de IBD-verpleegkundige.

Pneumokokkenvaccinatie

De pneumokok is een bacterie die vaak voorkomt in de bovenste luchtwegen zonder ziekte te veroorzaken. Omdat u een iets verminderde weerstand heeft tegen infecties, heeft u een iets grotere kans dat u ziek wordt van deze bacterie. Wij adviseren daarom een pneumokokkenvaccinatie. Deze kan gegeven worden door de huisarts of bij de IBD-verpleegkundige.

Grieprik

U komt in aanmerking voor de (gratis) grieprik, omdat u een iets verminderde afweer tegen infecties heeft. Hiervoor kunt u bij uw huisarts terecht. De grieprik beschermt u echter niet tegen alle griepsoorten die er zijn.

Vorbereiding start adalimumab

Om de ernst van de ziekte van Crohn of colitis ulcerosa verder te beoordelen kan overwogen worden uw ontlasting te onderzoeken op calprotectine. Dit is een ontstekingseiwit die in de ontlasting komt, en een aanwijzing geeft over de ernst van de ontsteking.

Omdat adalimumab het afweersysteem onderdrukt, kunnen bepaalde ziekten plotseling actief worden, bijvoorbeeld tbc en hepatitis (besmettelijke leverontsteking). U kunt tbc en hepatitis meedragen zonder dat u hiervan klachten heeft. Bij alle patiënten wordt voor de start met adalimumab gekeken of er een vroegere besmetting met tbc heeft plaatsgevonden. Dit wordt gedaan met een bloedtest (IGRA) en een röntgenfoto van de longen.

Een eventuele besmetting met hepatitis wordt getest via een bloedafname.

Behandeling met adalimumab

Adalimumab wordt één keer per 2 weken via onderhuidse injecties gegeven. In de eerste 4 weken wordt adalimumab in een hogere startdosering gegeven. De eerste keer 160 mg (vier injecties) en na 2 weken 80 mg (twee injecties). Na deze periode is vanaf week 4 de gebruikelijke dosering 40 mg (één injectie). Er kan van dit schema worden afgeweken. De injectie wordt door uzelf toegediend of eventueel door uw naaste. U ontvangt instructies van de IBD-verpleegkundige over de zelfinjectietechniek. U dient adalimumab altijd in de koelkast te bewaren.

Bijwerkingen

In de bijsluiter die met adalimumab geleverd wordt, staan alle beschreven bijwerkingen vermeld. Deze kunt u rustig nalezen.

De meest voorkomende bijwerking van adalimumab is het optreden van een reactie op de plek van de injectie.

Informatie over:

Adalimumab (Hyrimoz[®]) bij ziekte van Crohn en colitis ulcerosa

Als deze reactie niet vanzelf binnen een paar dagen overgaat of zelfs erger wordt, neem dan contact op met uw arts. Verder komen bovenste luchtweginfectie, keelpijn of heesheid en een loopneus voor.

Zeldzame bijwerkingen zijn onder andere zenuwaandoeningen en hartproblemen. Neem daarom contact op met uw behandelend arts als u een van de volgende klachten ontwikkelt:

- moeilijkheden met lopen;
- afname van het gevoel of tintelingen in de ledematen;
- wazig zien en/of oogpijn;
- kortademigheid;
- gezwollen voeten;
- gezwollen lymfeklieren;
- aanhoudend hoesten;
- plotseling gewichtsverlies;
- koorts;
- vermoeidheid.

Informeer uw arts of IBD-verpleegkundige als u verschijnselen ontwikkelt van een allergische reactie (overgevoeligheid) tijdens uw behandeling met adalimumab.

Informeer uw arts of IBD-verpleegkundige als u tijdens of na uw behandeling met adalimumab verschijnselen van een infectie krijgt of deze al heeft. Tot de verschijnselen van een infectie behoren koorts, hoest, kortademigheid, griepachtige verschijnselen of een branderig gevoel bij het plassen. Als u deze verschijnselen heeft vlak voor dat u de volgende injectie adalimumab moet zetten, neem dan eerst contact op met de IBD-verpleegkundige.

Het injecteren van adalimumab kan pijnlijk zijn. Het kan helpen om vooraf een ijsklontje op de plek te leggen waar de injectie zal worden toegediend. Pak geen huidplooi vast tijdens het injecteren.

Het advies is om de injectiepen langere tijd (minimaal 1 uur) van tevoren uit de koelkast te halen, zodat deze goed op kamer temperatuur kan komen.

Interacties met andere geneesmiddelen

TNF-blokkerende middelen kunnen voor zover bekend veilig worden gebruikt naast andere geneesmiddelen. De combinatie met andere afweeronderdrukkende medicijnen geeft een verhoogde kans op (ernstige) infecties. Overleg bij twijfel altijd met uw arts.

Extra aandachtspunten

- Vertel het uw arts als u een operatie of tandheelkundige ingreep moet ondergaan.
- Vertel uw chirurg of tandarts die de ingreep uitvoert dat u een behandeling met adalimumab ondergaat.

Informatie over:

Adalimumab (Hyrimoz[®]) bij ziekte van Crohn en colitis ulcerosa

Controles

Voor een veilig verloop van de behandeling is het noodzakelijk dat u zich houdt aan de poliklinische afspraken die met u worden gemaakt. Ook is het noodzakelijk om regelmatig bloedonderzoek te laten doen. Deze controles zijn nodig om het effect van de behandeling te kunnen volgen. De IBD-verpleegkundige zal u begeleiden bij het starten met adalimumab. Dit zal zij doen aan de hand van het volgende schema.

Voordat u start met adalimumab:

- wordt bloed afgenomen om uit te sluiten dat u hepatitis B en/of hepatitis C heeft.
- wordt een longfoto gemaakt en bloed geprikt om uit te sluiten dat u tbc heeft.
- wordt ontlasting onderzocht op ontstekingseiwit (calprotectine).

Nadat u bent gestart met adalimumab, wordt bloed bij u afgenomen op de volgende momenten:

- 4 weken na de start;
- 3 maanden na de start; deze bloedcontrole is gecombineerd met een ontlasting test en een consult bij uw eigen mdl-arts.

Daarna verzoeken wij u iedere 4-6 maanden bloed en/of ontlasting te laten afnemen. De uitslag krijgt u telefonisch van de IBD-verpleegkundige; hiervoor maakt u een afspraak.

Indien nodig kan van dit schema worden afgeweken.

Zwangerschap

Als u zwanger wilt worden of borstvoeding wilt geven terwijl u adalimumab gebruikt, raadpleeg dan uw behandelend arts.

Hoe krijgt u adalimumab in huis?

Verschillende dure medicijnen, zoals adalimumab, worden niet rechtstreeks vergoed vanuit de zorgverzekering. Uw ziekenhuis, Ziekenhuis Amstelland, is verantwoordelijk voor het verstrekken van het geneesmiddel en begeleiding van de toediening.

De arts stuurt een recept naar de Nicolaes Tulp Apotheek (gevestigd in de centrale hal van Ziekenhuis Amstelland). Bij de eerste uitgifte krijgt u 8 injectiepenen mee. Hierna heeft u een afspraak met de IBD-verpleegkundige, waarbij u de prikinstructie krijgt. U injecteert dan samen de eerste 4 penen. U krijgt de eerste keer een naaldencontainer en koeltas mee naar huis met koelelementen. Wanneer u een herhaalrecept komt ophalen neemt u deze tas en koelelementen weer mee, u kunt de koelelementen bij de apotheek omruilen voor koude.

De naaldencontainer kunt u bij de apotheek omruilen als deze vol is.

Hoe moet u adalimumab bewaren?

Bewaar adalimumab buiten het zicht en buiten bereik van kinderen, bij een temperatuur van 2°C tot 8°C (in een koelkast). U mag adalimumab niet invriezen.

Informatie over:

Adalimumab (Hyrimoz[®]) bij ziekte van Crohn en colitis ulcerosa

Gaat u op vakantie? Een enkele met adalimumab gevulde spuit mag bewaard worden bij een temperatuur tot maximaal 25°C gedurende maximaal 21 dagen. De spuit moet worden beschermd tegen licht. Binnen deze 21 dagen moet u de spuit geïnjecteerd hebben, ook wanneer deze teruggeplaatst is in de koelkast.

Contact

Als er thuis complicaties optreden of als u vragen heeft, neemt u dan telefonisch contact op met de poli MDL (voor vraag aan arts, via de poliassistente).

Algemene vragen kunt u bij voorkeur via de app *MijnIBDcoach* stellen. Wanneer u (nog) niet actief bent op *MijnIBDcoach*, kunt u uw vraag ook per mail stellen aan de IBD-verpleegkundige (ibdverpleegkundige@zha.nl).

Bij problemen in avond, nacht of weekend, neemt u contact op met de huisartsenpost. Die zal desgewenst contact opnemen met de dienstdoende mdl-arts.

Niet-dringende vragen kunnen wachten tot het eerstvolgende polibezoek.

Vragen

Als u na het lezen van de folder nog vragen heeft, kunt u contact opnemen met de IBD-verpleegkundige.

Belangrijke telefoonnummers

- Ziekenhuis Amstelland
Telefoonnummer: 020 – 755 7000
- Polikliniek Maag-, darm en leverziekten
Telefoonnummer: 020 – 755 7023
- Huisartsenpost Amstelland
Telefoonnummer: 020 – 456 2000